



T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

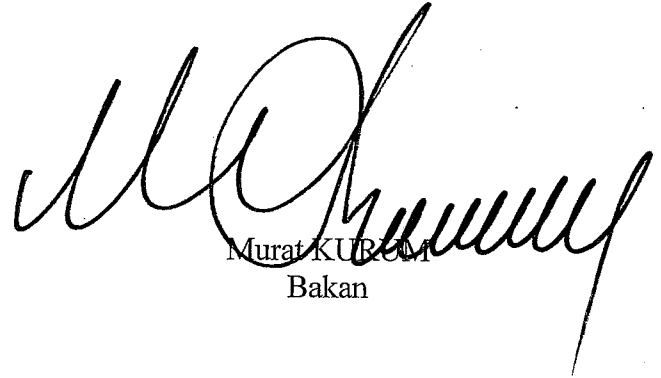
Sayı :30824082-610 - 536 7711
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

26 Aralık 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.



Murat KURBAN
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (107 Adet, 175 Sayfa)



7/12779 66.27

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN NAZİR CİHANGİR İSLAM'IN
TBMM 7/12779 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü'nde yaşanan kirlilikle ilgili şikâyetler her geçen gün artarak devam etmektedir. Van Gölü'nü kirlilikten kurtarmak ve gelecek nesillere daha temiz bir şekilde bırakılması için Bakanlığınız ile Van Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan çalışmalarda bugüne kadar Van Gölü'nden 500 bin metreküp dip çamuru çıkarıldığı belirtilmiştir. Yapılan çalışmaların boyutu bu açıklama ile ortaya çıkarken yeni arıtma tesisinin devreye alınması ve dip çamuru temizliğine rağmen kötü koku sorunu giderilememiştir. Halkın bu konuda çok ciddi şikâyetleri bulunmaktadır. Bu bağlamda;

- 1) Yapılan dip çamuru temizliğine rağmen kötü kokunun giderilememesinin nedeni nedir? Bu kokunun tesis etrafına yayıldığı biliniyorken çevre mahallelere yayılmasının engellenmesi için ne gibi çalışmalar yapmaktasınız?
- 2) Bu çalışmalar başlatılmadan önce Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu alınmış mıdır? Alınmışsa neden bu rapor kamuoyu ile paylaşılmamıştır?
- 3) Van Gölü'ne yakın bir alana dökülen dip çamurunun ileride göl ve kent açısından ciddi bir tahribat yaratıp yaratmayacağı tarafınızca incelenmiş midir? Dip çamuru neden meskun mahallerden uzak ve ıssız bölgelere götürülüyor da kentin bir parçası olan mahallelere dökülüyor?
- 4) Göle atılan arıtılmış atık suyun kimyasal ve bakteriyolojik analizleri yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa sonuçları kamuoyu ile neden paylaşılmıyor?
- 5) Arıtma işlemi tamamlandıktan sonra göle akıtılan arıtılmış atık suyun döküldüğü çevrede ve göl suyunun insanla temas noktalarında bakteriyolojik analiz yapılıyor mu? Yapılıyorsa analiz sonuçları kamuoyu ile paylaşılıyor mu?
- 6) İleri Biyolojik Atık su Arıtma Tesisi Bakanlığınızca bu güne kadar kaç kez denetlenmiştir? Bu denetimlerde alınan sonuçlar nedir?
- 7) Günlük arıtma kapasitesinin yetersiz olduğu/filtre temizlikleri gibi konularda eksik veya uygun olmayan işlem yapıldığı iddiaları tarafınızca incelenmiş midir?
- 8) Dip çamuru temizliği kaç kilometrelik alanda yapılmaktadır? Temizlik yapılan alanın yetersiz olduğu söylemleri tarafınızca değerlendirilmiş midir?
- 9) Gölün içinden sahile doğru bir çalışmanın yapılmasının daha doğru olduğu söylenirken, sahilden gölün içine doğru yapılan temizliğin gerekçesi nedir?

CEVAP:

13.09.2022 tarihinde e-ÇED sistemi üzerinden Van İl Müdürlüğümüze Dip Çamuru Temizliği Projesi hakkında Çevresel Etki Değerlendirilmesi süreci için başvuru yapılmış olup, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü ve Tabiat Varlıkları Koruma Şube Müdürlüğünün projeye alakalı görüşleri istenmiştir. 25.10.2022 tarihinde ise projede yer alan eksiklikler ile e-ÇED sistemine yüklenen kurum görüşleri doğrultusunda revize edilmesi için İl Müdürlüğümüze; ÇED Yeterlilik firmasına bildirim yapılmıştır. ÇED süreci halen devam etmektedir.

Van Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzün teknik personelleri tarafından "Dip Çamuru Temizliği Projesi" kapsamında, dip çamuru numunesi alınarak TÜBİTAK MAM' a analiz edilmek üzere gönderilmiştir. Alınan dip çamuru numunelerinde fiziko-kimyasal analizler, inorganik analizler, akut toksisite ve balık toksisite testleri yapılmıştır. Analiz sonuçlarından ve yerinde yapılan incelemelerden, bahse konu dip çamurunun içeriğinde herhangi bir çevresel tahribat oluşturacak duruma rastlanmadığı anlaşılmıştır.

Van gölüne kıyısı olan Erciş, Gevaş, Edremit ilçelerinde bulunan 4 adet Atık Su Arıtma Tesisi İl Müdürlüğümüzce; Kentsel Atık Su Arıtımı Yönetmeliğinde belirtilen periyotlarla denetlenmekte ve denetimlerde numuneler alınarak Bakanlığımız tarafından akredite edilmiş laboratuvarlara gönderilmekte olup, analiz sonuçları hem laboratuvar sistemlerinde hem de İl Müdürlüğümüz tarafından arşivlenmekte, bu analiz sonuçlarının Kentsel Atık su Arıtımı Yönetmeliğinde belirtilen parametre sınır değerlerini aşması durumunda 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun ilgili maddesi gereği söz konusu tesis hakkında İl Müdürlüğümüzce idari işlem yapılmaktadır.

Ayrıca, Erciş Merkez (Gölağzı) ve Edremit Atık Su Arıtma Tesislerinde Sürekli Atık Su İzleme Sistemi Tebliği gereğince SAİS (Sürekli Atık su İzleme Sistemi) kurulu olup, bakanlığımız SİM (Sürekli İzleme Merkezi) sistemi üzerinden 24 saat kesintisiz olarak takip edilmektedir. Van Merkez Atık Su Arıtma Tesisi, Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı akabinde yukarıda belirtilen kanun ve yönetmelikler kapsamında periyodik olarak denetlenecek ve kurulacak olan SAİS (Sürekli Atık su İzleme Sistemi) ile Bakanlığımız SİM (Sürekli İzleme Merkezi) sistemi üzerinden 24 saat kesintisiz olarak takip edilecektir. Aynı zamanda her yıl tüm sahil bandından İl Sağlık Müdürlüğü öncülüğünde, İl Müdürlüğümüz teknik personelinin katılımı ile numuneler alınmakta ve yapılan analizler sonucunda söz konusu bakteriyolojik sınır değerlere göre sahillerin yüzme suyu kalitesi Avrupa Standartlarında değerlendirilerek yüzme suyu kalitesi belirlenmektedir. Belirlenen bu sonuçlar yuzme.saglik.gov.tr adresinden paylaşılmaktadır.

Bakanlığımız ve İl Müdürlüğümüzün yetki alanlarında bulunan atık sular ve atık su arıtma tesisleri ile ilgili denetimlerimiz yıl boyu devam etmekte, periyodik olarak numuneler alınarak analiz sonuçları tarafımızca incelenerek değerlendirilmektedir. Yapılan analizler Kentsel Atık Su Arıtımı Yönetmeliğinde belirtilen parametrelere göre yapılmakta ve bu parametreler laboratuvarında analiz edilen Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ), Biyolojik Oksijen İhtiyacı (BOİ), Askıda Katı Madde (AKM) ve sahada tespit edilenler Ph, Çözünmüş Oksijen, İletkenlik, Tuzluluk parametrelerinden oluşmaktadır.

22.03.2015 tarihli ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sürekli Atık Su İzleme Sistemleri Tebliği kapsamında Van İlinde, Van Büyükşehir Belediyesine ait Erciş ve Edremit Atık Su arıtma Tesislerinde SAİS kabini kurulmuştur. Bu kapsamda söz konusu tesislerin arıtma tesisi çıkışlarında pH, iletkenlik, çözünmüş oksijen, debi, kimyasal oksijen ihtiyacı (KOİ), askıda katı madde (AKM) ve sıcaklık parametreleri anlık olarak ölçülmekte ve Bakanlığımız tarafından online olarak izlenmektedir.

Van Merkez İleri Biyolojik Atık Su Arıtma Tesisi hakkında 01.11.2016 karar tarihli ve 4345 karar numaralı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararının bulunduğu ancak, tesisin 2026 yılında tamamlanması planlanan 2. etabında kapasite artışına gidildiği, bundan dolayı Van Merkez İleri Biyolojik Atık Su Arıtma Tesisi Kapasite Artışı Projesine Bakanlığımızca 27.10.2022 karar tarihli ve 6768 karar numaralı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı verilmiştir. Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci yeni tamamlandığından ve tesis için kesin kabul işlemleri Van Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılmadığından tesis proje kapsamında İller Bankası A.Ş. tarafından takip edilmekte ve bu süreçte; Bankaca denetlenerek, arıtma tesisi giriş ve çıkışından numuneler alınarak analiz edilmektedir.

Proje Onay süreci ve kesin kabul işlemleri tamamlandıktan sonra İl Müdürlüğümüzce 2872 sayılı Çevre Kanunu ve mer'i mevzuat kapsamında ani ve periyodik olarak denetimler yapılarak, arıtma tesisi giriş ve çıkışından alınan numunelerin analiz sonuçları, tarafımızca Kentsel Atık Su Arıtımı Yönetmeliği kapsamında değerlendirilecektir. Aynı zamanda tesisin kapasitesi Sürekli Atık Su İzleme Sistemi Tebliği gereğince 5000 m³/gün den büyük olduğundan tesise Sürekli Atık su İzleme Sistemi işletmeyi yapan ve/veya yapacak olan VASKİ tarafından kurulacak ve Bakanlığımız SİM (Sürekli İzleme Merkezi) sistemi üzerinden 24 saat kesintisiz olarak takip edilecektir. Bu bağlamda 2872 sayılı Çevre Kanunu ve mer'i mevzuat kapsamında tarafımızca standartların sağlanmaması durumunda gerekli idari işlemler yapılacaktır.

Van İlinde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara 2018 yılından günümüze kadar 56 adet atık su konulu çevre denetimi düzenlenmiş olup, ilgili Mevzuat kapsamında aykırılık tespit edilen 5 tesise ilişkin toplam 311.551 TL idari para cezası uygulanmıştır.